

Els vessants

El mot vessant es la forma de participi present del verb vessar que s'ha substantivat. Designa el pendent d'un terreny, o d'una teulada, etc., per on s'escolen les aigües de la pluja o, en una muntanya, de la fosa de les neus o de les deus i dels xaragalls. Són ben conegudes, per exemple, les masies amb la teulada de quatre vessants, característiques de la Catalunya vella. En una muntanya, la línia de la carena separa dos vessants oposats, és a dir, divideix les aigües que s'escolen cap a dues conques de recepció diferents (sovint, al capdavant, confluents). Dos sinònims de vessant són el seu compost aiguavessant i la forma paral·lela aiguavés, en els quals el primer element n'aclareix el significat d'una manera ben explícita.

També fem servir el substantiu vessant per a designar els diversos aspectes d'un problema o d'una qüestió, o les diverses tendències o inclinacions d'una personalitat determinada. Quan diem que una obra té dos vessants, volem suggerir que té dues direccions, que s'inclina cap a dos punts divergents. Es, potser, en aquest sentit figurat, que no ha estat incorporat al diccionari normatiu però que ens sembla perfectament lícit, que veiem més sovint usada la forma «vertent» en lloc de vessant. Però no creiem que es pugui justificar de cap manera la legitimitat de «vertent», que és una adaptació de la forma que el castellà ha obtingut de «verter». Talment com ningú no tindria la idea de recórrer a «vertir» en lloc de vessar, sembla indubtable que caldria abstenir-se de dir «vertent» en lloc de vessant. Tant si un es refereix als dos vessants del Turó de l'Home com als que pot presentar qualsevol ideologia política o sistema doctrinal.

ALBERT JANE